

ONDINE

SIBELIUS | KULLERVO

Johanna Rusanen • Ville Rusanen

Estonian National Male Choir • The Polytech Choir

Finnish Radio Symphony Orchestra

HANNU LINTU

Jean Sibelius in Vienna, 1891

JEAN SIBELIUS (1865–1957)

	Kullervo, Op. 7 (1892)	72:28
	for soprano, baritone, choir and orchestra	
1	I. Introduction (<i>Johdanto</i>). Allegro moderato	12:39
2	II. Kullervo's Youth (<i>Kullervon nuoruus</i>). Grave	15:18
3	III. Kullervo and His Sister (<i>Kullervo ja hänen sisarensa</i>). Allegro vivace	23:01
4	IV. Kullervo Goes to War (<i>Kullervon sotaanlähtö</i>). Alla marcia (Allegro vivace)	9:26
5	V. Kullervo's Death (<i>Kullervon kuolema</i>) Andante	12:00

JOHANNA RUSANEN, soprano
VILLE RUSANEN, baritone

ESTONIAN NATIONAL MALE CHOIR (Chorus Master: Mikk Üleoja)
THE POLYTECH CHOIR (Chorus Master: Saara Aittakumpu)

FINNISH RADIO SYMPHONY ORCHESTRA
HANNU LINTU, conductor

Anton Bruckner is the greatest living composer," Jean Sibelius ('Janne') enthused in a letter to his fiancée Aino Järnefelt, writing from Vienna in late 1890. He had been entranced by a performance of Bruckner's Third Symphony. Although Janne had critical words to say about how "clownish" the shape of Bruckner's music was, he was also convinced that it was "youthful", even though the composer was an old man by that time.

We can never know just how much of an influence Bruckner had on Sibelius's desire to write a symphony, but we do know that it was in Vienna that Sibelius began to envision a grand symphonic work. His studies with Karl Goldmark and Robert Fuchs were taking him in the right direction: Goldmark stressed how important the quality of themes was, while Fuchs focused on processing them, 'forging' them. Goldmark reminded Sibelius of his Northern origins, declaring that Finnish subjects would be his forte.

Indeed, the first seeds of the development that was to characterise much of Sibelius's subsequent output were planted in Vienna. Being removed from Finland, he developed an ardent enthusiasm for the *Kalevala*. "I feel that the *Kalevala* is quite modern. To me, it is all music, a theme and variations. Action always subordinate to the mood; the gods are humans, Wäinämöinen is a musician, etc.," Sibelius wrote to Aino. As is so often the case, one must go abroad to become a true patriot.

Sibelius's symphonic plans finally matured when he heard a performance of Beethoven's Ninth Symphony conducted by Hans Richter in April 1891. As Richard Wagner noted, Beethoven discovered true melody "after having cast himself in the arms of a poet," i.e. by incorporating text into his symphony, performed by vocal soloists and a choir. Sibelius now knew exactly what he wanted to do with his symphony. He would set text from the *Kalevala* and include soloists and a large choir. But for all this, Sibelius set the bar high for himself in searching for a main theme for the symphony: he reported to Aino that he had discarded "at least 50 themes".

On 20 April, he finally found what he was looking for, and as his biographer Erik Tawaststjerna has remarked, the main theme of the symphony could well have been written by Bruckner.

Yet progress was slow. When Janne returned to Finland in June 1891, he spent six months in characteristically Sibelian indolence before finally grappling the task at hand. It was not until January 1892 that he decided that the symphony would be about the tale of Kullervo, the most tragic character in the *Kalevala*. But should there be a narrator, or should the principal characters be performed by soloists? Sibelius was in a hurry, as he wanted the premiere to take place in Helsinki during the then current concert season. He had personal reasons for imposing such a tight deadline on himself: he wanted to marry Aino but did not dare do so until he had presented a major orchestral work in his home country.

Sibelius had progressed quite far with the symphony before he ventured to speak of it to Martin Wegelius, his former teacher. The reason for this timidity was that Wegelius, being a card-carrying member of the Swedish-speaking faction in the Swedish–Finnish language dispute, was averse to Finnish national(ist) topics. Wegelius, however, rose above the politics of language and gave Sibelius valuable advice on the piece. These discussions resulted in the crystallising of the performing ensemble: there would be a male and a female soloist playing the parts of Kullervo and his sister. Instead of a mixed choir, there would be a male choir to underline the austerity and ruggedness of the music. Sibelius also decided to add an epilogue, extending the symphony to five movements.

A milestone in the history of Finnish music was set with the premiere of the *Kullervo Symphony* on 29 April 1892, a most unlikely triumph considering its unfavourable circumstances. The work was completed at the last moment, leaving far too little time for rehearsals. The orchestra, consisting mostly of German musicians, considered the musical language of the work completely alien, and the choir was made up of

Swedish-speaking amateur singers and pupils from a Finnish-language primary school. To top it all off, Sibelius – aged 26 at the time – had never in his life conducted a symphony concert! Pretty much the only professionals involved were the soloists, Abraham Ojanperä and Emmy Achté. Despite all these disadvantages, at the concert “a mighty spring tide of Finnish music burst forth from the wilderness with a huge roar,” as conductor and composer Robert Kajanus solemnly declared afterwards.

Kullervo was not simply a new Finnish musical work. It was new, novel and original in its expression, and its topic and its very appearance were firmly rooted in Finnish national culture. It is not too much of a stretch to say that its premiere marked the start of national Finnish music. *Kullervo* was a gigantic success. At one fell swoop, Sibelius established himself not only as an orchestral composer but as the great hope of Finnish music. Critics fell over themselves in praising the symphony, and the audience went wild. In the following concert season, the work was performed several times, but then it disappeared. It used to be thought that Sibelius himself withdrew the work, but it later transpired that the performance materials had simply ended up in Kajanus’s bookshelf and been forgotten. *Kullervo* would not be performed again until after Sibelius’s death, conducted by his son-in-law Jussi Jalas in 1958.

The sweeping first movement (Allegro moderato) sets the mood of the story. Consistently with what he wrote about the importance of mood in the *Kalevala*, Sibelius set out to paint a general picture rather than illustrate the story in detail. The instrumental movements of *Kullervo* are not mere programme music, even if they do come across as narrative. Sibelius visited the celebrated *runo* singer Larin Paraske in Porvoo in autumn 1891 and heard her sing traditional *runo* chants, but it was self-evident for him that the thematic material of his symphony would not be derived from authentic folk tunes. The themes in *Kullervo* are very much Sibelius’s own. The main theme is in the Aeolian mode, which sets it apart from Bruckner and lends it a ‘Northern’ tone, however we might choose to define that.

The second movement, 'Kullervo's youth', is the most brilliantly orchestrated. The opening sweet time of childhood turns sombre as Kullervo faces one misfortune after another and is betrayed. The monumental third movement, 'Kullervo and his sister' (Allegro vivace) is cast in 5/4 meter, following the pattern of traditional *runo* chants. A wild Karelian dance is followed by the entrance of the male choir declaiming the tale of Kullervo. The dramatic arc of the movement is divided into two distinct sections, since after the dialogue between Kullervo and his sister the choir does not return for a repeat of the opening material. The scope of the third movement largely determines the structure of the work.

The fourth movement, 'Kullervo goes to war' (Alla Marcia) is a loosely conceived rondo for orchestra only. Its mood is one of restrained rage: having realised that he has seduced his own sister, Kullervo goes to war in a grim humour to seek his death in battle, as his guilt precludes any hope for a happy future. Because of its combative mood, the music is loud and evocative.

In the final movement, 'Kullervo's death' (Andante), the choir returns to take up the narration again, assuming a key role. The recapitulation of the first movement returns in modified form, reflecting the inevitability of Kullervo's fate. An ephemeral string tremolo sets an ominous mood as Kullervo, plagued by suicidal thoughts, returns to the scene of the seduction. As he draws his sword, a crescendo emerges from the orchestra. The choir is not only the narrator here but also sings the lines of the title character and of the (speaking) sword. Kullervo falls upon his sword, and we hear a funeral march that concludes with a statement of the original Kullervo theme.

The *Kullervo Symphony* is very much a youthful work, and as such differs greatly from Sibelius's later, numbered symphonies in several ways, beginning with the fact that unlike them it includes vocal soloists and a choir. Yet it cannot really be dismissed as the folly of youth, since the music is confidently and professionally written, and above

all the composer proved to have an excellent grasp of drama even at this early stage. The *Kullervo Symphony* is just as powerful a tragedy as its subject demands.

Sibelius's future father-in-law, General Järnefelt, remarked to him after the premiere: "With *Kullervo*, you have placed yourself at the service of the cause of the Finnish nation." History proved him correct, as this was a role that Sibelius fulfilled more prominently than anyone else, albeit it was not entirely his personal decision.

Osmo Tapio Räihälä

Translation: Jaakko Mäntyjärvi

Anton Bruckner on suurin elossa oleva säveltäjä", Sibelius vaahtosi morsiamelleen Aino Järnefeltille Wienistä loppuvuodesta 1890. "Janne" oli haltioitunut kuulemastaan Brucknerin 3. sinfonian esityksestä. Sibelius, tosin kritisoi Brucknerin musiikkia muodon "narrimaisuudesta", mutta oli samalla vakuuttunut sen "nuoruudesta", vaikka säveltäjä oli jo vanha mies.

Kuinka suoraan Brucknerin esikuva vaikutti Sibeliuksen haluun alkaa säveltää sinfoniaa, sitä emme tiedä, mutta Wienissä alkoi itää ajatus suuresta sinfonisesta teoksesta. Opiskelut Karl Goldmarkin ja Robert Fuchsin johdolla veivät oikeaan suuntaan: Goldmark korosti teemojen laatua ja Fuchs niiden työstämisen tärkeyttä, "takomista". Goldmark muistutti Sibeliuksen pohjoisesta taustasta – suomalaiset aiheet olisivat niitä, joissa tämä tulisi olemaan vahvimmillaan.

Wienissä alkoikin kehitys, joka oli merkitsevä suuren osan Sibeliuksen myöhempää tuotantoa: saatuaan etäisyyttä Suomeen hän innostui tulenpalavasti Kalevalasta. "Minusta Kalevala on ihan moderni. Se on minun mielestäni musiikkia kaikki, teema ja muunnelmia. Toiminta aina tunnelmalle alistettu; jumalat ihmisiä, Wäinämöinen muusikko jne.", Sibelius kirjoitti Ainolle. Kuten usein käy, kansallistunne heräsi hänessä ulkomailla.

Lopullisesti sinfoniasuunnitelma kirkastui kun Sibelius huhtikuussa 1891 kuuli Hans Richterin johtaman Beethovenin 9. sinfonian. Kuten Richard Wagner totesi, Beethoven löysi todellisen melodian "heittäytyttyään runoilijan käsivarsille", eli otettuaan sinfoniaansa mukaan tekstin, laulusolistit ja kuoron. Sibeliukselle valkeni se, mitä hän sinfonialtaan tahtoi. Teksti olisi Kalevalasta, mukana olisi solisteja sekä suuri kuoro. Sinfonian pääteemaa etsivä Sibelius oli kuitenkin kranttu: hän kirjoitti Ainolle heittäneensä menemään "ainakin 50 teemaa". Huhtikuun 20. päivänä hän vihdoinkin löysi etsimänsä ja kuten Erik Tawaststjerna on todennut, sinfonian pääteema voisi toden totta olla Brucknerin kirjoittama.

Sävellystyö ei kuitenkaan ottanut edistyäkseen. Kun Janne kesäkuussa 1891 palasi Suomeen, hän sai kulumaan puoli vuotta aito-sibelianiseen vetelehtimiseen, ennen kuin onnistui lopulta tarttumaan kunnolla kiinni työhön. Vasta tammikuussa 1892 hän sai päätettyä, että teksti olisi Kalevalan traagisimman hahmon Kullervon tarina. Mutta käyttäkö kertojaa, vai saavatko päähenkilöt omat esittäjänsä? Kiire sävellystyön kanssa oli melkoinen, sillä Sibelius halusi kantaesityksen vielä kuluvan konserttikauden ohjelmistoon Helsingissä. Taustalla oli henkilökohtainen päämäärä: hän halusi viedä Ainon vihille, muttei tohtinut ennen kuin olisi esittäytynyt kotimaassaan suurella orkesteriteoksella.

Työ oli jo pitkällä ennen kuin Sibelius rohkeni kertoa siitä Martin Wegeliukselle, aiemmalle opettajalleen. Arkailun syy oli tämän ankaran svekomaanin kielteinen suhtautuminen suomalaiskansalliseen aiheeseen. Wegelius kykeni kuitenkin nousemaan kielipoliittisten näkemystensä yläpuolelle ja antamaan arvokkaita neuvoja työn suhteen. Näiden keskustelujen myötä hahmottui myös esityskokoonpano: mukana olisi mies- ja naissolisti esittämässä Kullervoa ja tämän sisarta. Sekakuoron sijaan mukana on mieskuoro, mikä alleviivaa teoksen jylhää karuutta. Samalla Sibelius päätti liittää teokseen epilogin ja niin sinfoniasta tuli viisiosainen.

Huhtikuun 29. päivästä 1892 muodostui suomalaisen musiikin merkkipaalu. Kullervo-sinfonian kantaesityksen onnistuminen oli epätodennäköinen yhtälö. Teos valmistui viime tipassa, joten harjoitusaikaa oli esityksen kuntoon saattamiseen aivan liian vähän. Pääosin saksalaisista muusikoista koostunut orkesteri tunsu teoksen sävelkielen itselleen täysin vieraaksi, ja kuoro koostui ruotsinkielisistä amatööreistä ja suomenkielisen lukkarikoulun oppilaista. Kaiken kukkuraksi 26-vuotias Sibelius ei ollut koskaan johtanut sinfoniakonserttia! Voidaan melkein sanoa, että ainoat ammattilaiset asialla olivat solistit Abraham Ojanperä ja Emmy Achté. Tästä huolimatta "suomalaisten sävelten kevätvirta syöksyi valtavalla kohinalla esiin erämaasta", kuten säveltäjä-kapellimestari Robert Kajanus juhlavasti julisti.

Kullervo ei ollut vain uusi suomalainen teos. Se oli ilmaisukeinoiltaan uusi ja yksilöllinen, aihe ja koko ilmiasu oli voimakkaan suomalaiskansallinen. Kärjistämättä voitaneen sanoa, että suomalaisen kansallisen musiikin lähtölaukaus pamahti tuossa konsertissa. Menestys oli myrskyisä. Sibelius löi itsensä lopullisesti läpi orkesterisäveltäjänä ja suomalaisen musiikin suurimpana toivona. Arvostelijat ottivat teoksen suitsuttaen vastaan ja yleisö riehaantui kuulemastaan. Seuraavalla konserttikaudella sinfoniaa esitettiin useita kertoja, mutta sitten teos katosi ohjelmistoista. Aiemman käsityksen mukaan Sibelius veti teoksen pois julkisuudesta, mutta sittemmin ilmeni, että nuotit olivat päätyneet Kajanuksen kirjahyllyyn ja unohtuneet sinne. Seuraavan kerran Kullervo kuultiinkin vasta säveltäjän kuoleman jälkeen, kun Sibeliuksen vävy Jussi Jalas johti sen vuonna 1958.

Sinfonian pitkälinjainen ensimmäinen osa (Allegro moderato) johdattelee teoksen tunnelmaan. Sibelius kirjoitti Kalevalan tunnelmien tärkeydestä, hän ei niinkään halunnut osoitella yksityiskohdilla tarinan juonen käännteitä. Kullervo ei ole instrumentaalijaksoissaan pelkkää ohjelmamusiikkia, mutta toki niistäkin löytyy kerronnallisuutta. Vaikka Sibelius kävi syksyllä 1891 Porvoossa kuuntelemassa Larin Parasken runonlaulantaa, hänelle oli itsestään selvää, että temaattinen materiaali ei perustuisi autenttisiin kansansävelmiin. Niinpä Kullervon tematiikka on peräisin Sibeliuksen omasta kynästä. Sinfonian pääteema on aiolisessa mollissa, mikä erottaa sen Brucknerin esikuvasta ja tuo musiikille sen "pohjoisen" sävyn, mitä ikinä se nyt sitten onkaan.

Toinen osa (Kullervon nuoruus) on orkesterin käytön kannalta sinfonian loistokkain. Alkujaan keveä lapsuuden tunnelma muuttuu raskaammaksi Kullervon kohdatessa vastoinkäymisensä ja petetyksi tulemisen. Monumentaalinen kolmas osa, Kullervo ja hänen sisarensa (Allegro vivace) soi kalevalaisessa 5/4-tahtilajissa. Villin karjalaisen tanssin jatkeeksi esiin tuleva mieskuoro kertoo Kullervon tarinaa. Osa jakautuu dramaturgisesti kahtia, sillä Kullervon ja sisaren dialogin päätyttyä kuoro ei enää liity

sulkemaan osaa kehysmuotoiseksi. Kolmannen osan laajuus määrää koko sinfonian muotoa olennaisesti.

Neljäs osa, Kullervon sotaanlähtö (alla marcia) on vain orkesterille kirjoitettu löyhähkö rondo. Sen tunnelma on raivoa pidättelevä: sisarensa vietellyt Kullervo käy "soitellen sotahan, ilotellen tappelohon", kuin kuolemaansa etsien, kun ei syyllisyytensä tunnossa enää voi haaveilla tulevaisuudesta. Taisteluaiheensa vuoksi musiikki on myös melskeistä ja kuvailevaa.

Viimeisessä osassa, Kullervon kuolemassa (Andante) kuoro palaa taas kertojan tehtävään ja siten keskeiseen asemaan. Finaalissa sinfonian ensimmäisen osan kertausjakso palautetaan muunneltuna, mikä kuvastaa Kullervon kohtalon väistämättömyyttä. Hiljaisuudesta kasvava jousitremolo luo synkän tunnelman kun itsemurhaa hautova Kullervo palaa viettelypaikalle. Miekkaan tarttuessaan Kullervo virittää orkesterista hitaasti kohoavan crescendon. Kuoro esittää tässä osassa sekä kertojaa, päähenkilöä että tämän miekkaa. Kullervon syöksyttyä miekkaansa kuullaan surusoitto, jonka jälkeen palataan alkuperäiseen Kullervoteemaan.

Kullervo-sinfonia on kiistämättä nuoruudenteos ja sellaisena poikkeaa varsin paljon Sibeliuksen myöhemmistä numeroiduista sinfonioista jo siitakin syystä, että mukana ovat solistit ja kuoro. Se on kuitenkin kaikkea muuta kuin nuoruudensynti, sillä musiikki on täydellä ammattitaidolla kirjoitettua ja ennen kaikkea säveltäjän draaman taju oli erinomainen. Kullervo-sinfonia on juuri niin voimakas tragedia kuin sen aihe edellyttää.

Tuleva appi, kenraali Järnefelt päätyikin kantaesityksen jälkeen lausumaan Sibeliukselle: "Kullervolla olet astunut suomalaisuuden palvelukseen." Ja historia on todistajamme – tuon tehtävän Sibelius täytti voimakkaammin kuin kukaan muu, olkoonkin ettei hän sitä varsinaisesti valinnut.

Osmo Tapio Räihälä

Johanna Rusanen

Ville Rusanen

The Polytech Choir

Kullervo, Op. 7

III. Kullervo ja hänen sisarensa

KUORO

Kullervo, Kalervon poika,
sinisukka äijön lapsi,
hivus keltainen, korea,
kengän kauto kaunokainen,
läksi viemähän vetoja,
maajyviä maksamahan.

Vietyä vetoperänsä,
maajyväset maksettua
rekehensä reutoaikse,
kohennaikse korjahansa.
Alkoi kulkea kotihin,
matkata omille maille.

Ajoa järyttelevi, matkoansa mittelevi
noilla Väinön kankahilla,
ammoin raatuilla ahoilla.

Neiti vastahan tulevi, hivus kulta
hiihtelevi
noilla Väinön kankahilla, ammoin
raatuilla ahoilla.

Kullervo, Kalervon poika,
jo tuossa piättelevi;
alkoi neittä haastatella,
haastatella, houkutella:

III. Kullervo and His Sister

CHORUS

Kullervo, Kalervo's offspring,
With the very bluest stockings,
And with yellow hair the finest,
And with shoes of finest leather,
Went his way to pay the taxes,
And he went to pay the land-dues.

When he now had paid the taxes,
And had also paid the land-dues,
In his sledge he quickly bounded,
And upon the sledge he mounted,
And began to journey homeward,
And to travel to his country.

And he drove, and rattled onward.
And he travelled on his journey,
Traversing the heath of Väinö,
And his clearing made aforetime.

And by chance a maiden met him,
With her yellow hair all flowing,
There upon the heath of Väinö,
On his clearing made aforetime.

Kullervo, Kalervo's offspring,
Checked his sledge upon the instant,
And began a conversation,
And began to talk and wheedle:

KULLERVO

"Nouse, neito, korjahani,
taaksi maata taljoilleni!"

SISAR

"Surma sulle korjahasi,
tauti taaksi taljoillesi!"

KUORO

Kullervo, Kalervon poika,
sinisukka äijön lapsi,
iski virkkua vitsalla,
helähytti helmivyöllä.
Virkku juoksi, matka joutui,
tie vieri, reki rasasi.
Ajoa järjyttelevi, matkoansa mittelevi
selvällä meren selällä, ulapalla aukealla.

Neiti vastahan tulevi,
kautokenkä kaaloavi
selvällä meren selällä,
ulapalla aukealla.

Kullervo, Kalervon poika,
hevoista piättelevi,
suutansa sovitttelevi,
sanojansa säättelevi:

KULLERVO

"Tule korjahan, korea, maan valio,
matkoihini!"

KULLERVO

"Come into my sledge, O maiden,
Rest upon the furs within it."

SISTER

"In the sledge may Death now enter,
On thy furs be Sickness seated."

CHORUS

Kullervo, Kalervo's offspring,
With the very bluest stockings,
With his whip then struck his courser,
With his beaded whip he lashed him,
Sprang the horse upon the journey,
Rocked the sledge, the road was
traversed.

And by chance a maiden met him,
Walking on, with shoes of leather,
O'er the lake's extended surface,
And across the open water.

Kullervo, Kalervo's offspring,
Checked his horse upon the instant,
And his mouth at once he opened,
And began to speak as follows:

KULLERVO

"Come into my sledge, O fair one,
Pride of earth, and journey with me."

SISAR

"Tuoni sulle korjahasi, Manalainen
matkoihisi!"

KUORO

Kullervo, Kalervon poika,
sinisukka äijön lapsi,
iski virkkua vitsalla,
helähytti helmivyöllä.
Virkku juoksi, matka joutui,
reki vierä, tie lyheni.
Ajavi karettelevi, matkoansa mittelevi
noilla Pohjan kankahilla, Lapin laajoilla
rajoilla.

Neiti vastahan tulevi, tinrinta riioavi
noilla Pohjan kankahilla, Lapin laajoilla
rajoilla.

Kullervo, Kalervon poika,
hevoistansa hillitsevi,
suutansa sovitteli,
sanojansa säätelevi:

KULLERVO

"Käy, neito, rekoseheni, armas, alle
vilttieni,
syömähän omeniani, puremahan
pähkeniä!"

SISTER

"In thy sledge may Tuoni seek thee,
Manalainen journey with thee."

CHORUS

Kullervo, Kalervo's offspring,
With the very bluest stockings,
With his whip then struck his courser,
With his beaded whip he lashed him,
Sprang the horse upon his journey,
Rocked the sledge, the way was
shortened.

And by chance a maiden met him,
Wearing a tin brooch, and singing,
Our upon the heaths of Pohja,
And the borders wide of Lapland.

Kullervo, Kalervo's offspring,
Checked his horse upon the instant,
And his mouth at once he opened,
And began to speak as follows:

KULLERVO

"Come into my sledge, O maiden,
Underneath my rug, my dearest,
And you there shall eat my apples,
And shall crack my nuts in comfort."

SISAR

"Systen, kehno, kelkkahasi,
retkale, rekosehesi!
Vilu on olla viltin alla,
kolkko korjassa eleä."

KUORO

Kullervo, Kalervon poika,
sinisukka äijön lapsi,
koppoi neion korjahansa,
reualti rekosehensa,
asetteli taljoillensa, alle viltin vieritteli.

SISAR

"Päästä pois minua tästä,
laske lasta vallallensa
kunnotointa kuulemasta,
pahalaista palvomasta,
tahi potkin pohjan puhki,
levittelen liistehesi,
korjasi pilastehiksi,
rämäksi re'en retukan!"

KUORO

Kullervo, Kalervon poika,
sinisukka äijön lapsi,
aukaise rahaisen arkun,
kimahutti kirjakannen;
näytteli hope'itansa, verkaliuskoja levitti,
kultasuuta sukkasia, voitänsä
hopeapäitä.

SISTER

"At your sledge I spit, O villain,
Even at your sledge, O scoundrel,
Underneath your rug is coldness,
And within you sledge is darkness."

CHORUS

Kullervo, Kalervo's offspring,
With the very bluest stockings,
Dragged into his sledge the maiden,
And into the sledge he pulled her,
And upon the furs he laid her,
Underneath the rug he pushed her.

SISTER

"From the sledge at once release me,
Leave the child in perfect freedom,
That I hear of nothing evil,
Neither foul nor filthy language,
Or upon the ground I'll throw me,
And will break the sledge to splinters,
And will smash your sledge to atoms,
Break the wretched sledge to pieces!"

CHORUS

Kullervo, Kalervo's offspring,
With the very bluest stockings.
Opened then his hide-bound coffer.
Clanging raised the pictures cover,
And he showed her all his silver,
Out he spread the choicest fabrics,
Stockings too, all gold-embroidered,
Girdles all adorned with silver.

Verat veivät neien mielen,
raha muutti morsiamen,
hopea hukuttelevi,
kulta kuihauttelevi.

SISAR

"Mist' olet sinä sukuisin, kusta, rohkea,
rotuisin?
Lienet suurtaki sukua, isoa isän aloa."

KULLERVO

"En ole sukua suurta,
enkä suurta enkä pientä,
olen kerran keskimäistä:
Kalervon katala poika,
tuhma poika tuitetuinen,
lapsi kehjo keiretyinen;
Vaan sano oma sukusi,
oma rohkea rotusi,
jos olet sukua suurta, isoa isän aloa.

SISAR

"En ole sukua suurta,
enkä suurta enkä pientä,
olen kerran keskimäistä:
Kalervon katala tyttö,
tyhjä tyttö tuiretuinen, lapsi kehjo
keiretyinen.

Soon the fabrics turned her dizzy,
To a bride the money changed her,
And the silver it destroyed her,
And the shining gold deluded.

SISTER

"Tell me now of your relations,
What the brave race that you spring from,
From a mighty race it seems me,
Offspring of a mighty father."

KULLERVO

"No, my race is not a great one,
not a great one, not a small one,
I am just of middle station,
Kalervo's unhappy offspring,
Stupid boy, and very foolish,
Worthless child, and good for nothing.
Tell me now about your people,
And the brave race that you spring from,
Perhaps from a mighty race descended,
Offspring of a mighty father."

SISTER

"No, my race is not a great one,
Not a great one, not a small one,
I am just of middle station,
Kalervo's unhappy daughter,
Stupid girl, and very foolish,
Worthless child, and good for nothing.

"Ennen lasna ollessani emon ehtoisen
eloilla
läksin marjahan metsälle,
alle vaaran vaapukkahan.
Poimin maalta mansikoita,
alta vaaran vaapukoita;
poimin päivän, yön lepäsin.
Poimin päivän, poimin toisen;
päivälläpä kolmannella en tiennyt
kotihin tietä:
tiehyt metsähän veteli,
ura saatteli salolle.

"Siinä istuin jotta itkin.
Itkin päivän jotta toisen;
päivänäpä kolmantena nousin suurelle
mäelle,
korkealle kukkulalle.
Tuossa huusin, hoilaelin.
Salot vastahan saneli,
kankahat kajahtelivat:
'Elä huuu, hullu tyttö,
elä, mieltöin, melua!
Ei se kuulu kumminkana,
ei kuulu kotihin huuto.'

"Päivän päästä kolmen, neljän, viien,
kuuen viimeistäki
kohennihin kuolemahan, heitihin
katoamahan.
Enkä kuollut kuitenkana, en mä kalkinen
kaonnut!"

When I was a little infant,
Living with my tender mother,
To the wood I went for berries,
Neath the mountain sought for
raspberries,
On the plains I gathered strawberries,
Underneath the mountain, raspberries,
Plucked by day, at night I rested,
Plucked for one day and a second,
And upon the third day likewise,
But the pathway home I found not,
In the woods the pathways led me,
And the footpath to the forest.

There I stood, and burst out weeping,
Wept for one day, and a second,
Ant at length upon the third day,
Then I climbed a mighty mountain,
To the peak of all the highest,
On the peak I called and shouted,
And the woods made answer to me,
While the heaths re-echoed likewise:
"Do not call, O girl so senseless,
Shout not, void of understanding,
There is no one who can hear you,
None at home to heat your shouting."

Then upon the third and fourth days,
Lastly on the fifth and sixth days,
I to take my life attempted,
Tried to hurl me to destruction,
But by no means did I perish,
Nor could I, the wretched, perish.

Oisin kuollut, kuja raukka,
Oisin katkennut, katala,
Äsken tuossa toisna vuonna,
Kohta kolmanna kesänä
Oisin heinänä helynnyt,
Kukoistellut kukkapäänä,
Maassa marjana hyvänä,
Punaisena puolukkana,
Nämä kummat kuulematta,
Haukeat havaitsematta.

KULLERVO

"Voi poloinen, päiviäni,
voipa, kurja, kummiani,
kun pi'in sisarueni,
turmelin emoni tuoman!
Voi isoni, voi emoni,
voi on valtavanhempani!

Minnekä minua loitte,
kunne kannoitte katalan?
Parempi olisin ollut syntymättä,
kasvamatta,
ilmahan sikeämättä,
maalle tälle täytymättä.
Eikä surma suurin tehnyt,
tauti oike'in osannut,
kun ei tappanut minua,
kaottanut kaksiöisnä."

Would that I, poor wretch, had perished,
Hapless one, had met destruction,
That the second year thereafter,
Or the third among the summers,
I had shone forth as a grass-blade,
As a lovely flower existed,
On the ground a beauteous berry,
Even as a scarlet cranberry,
Then I had not heard there horrors,
Would not then have known these
terrors."

KULLERVO

"Woe my day, O me unhappy,
Woe to me and all my household,
For indeed my very sister,
I my mother's child have outraged!
Woe my father, woe my mother,
Woe to you, my aged parents,
To what purpose have you reared me,
Reared me up to be so wretched!

Far more happy were my fortune,
Had I ne'er been born or nurtured,
Never in the air been strengthened,
Never in this world had entered,
Wrongly I by death was treated,
Nor disease has acted wisely,
That they did not fall upon me,
And when two nights old destroy me."

V. Kullervon kuolema

KUORO

Kullervo, Kalervon poika,
otti koiransa keralle,
läksi tietä telkkimähän,
korpehen kohoamahan.
Kävi matkoa vähäisen,
astui tietä pikkaraisen;
tuli tuolle saarekselle,
tuolle paikalle tapahtui,
kuss' oli piian pillannunna,
turmellut emonsa tuoman.

Siin' itki ihana nurmi,
aho armahin valitti,
nuoret heinät hellitteli,
kuikutti kukat kanervan
tuota piian pillamusta,
emon tuoman turmelusta:

eikä nousnut nuori heinä,
kasvanut kanervan kukka,
ylennyt sijalla sillä,
tuolla paikalla pahalla,
kuss' oli piian pillannunna,
emon tuoman turmellunna.

Kullervo, Kalervon poika,
tempasi terävän miekan;
katselevi, kääntelevi,
kyselevi, tietelevi.
Kysyi mieltä miekaltansa,

V. Kullervo's Death

CHORUS

Kullervo, Kalervo's offspring,
At his side the black dog taking,
Tracked his path through trees to forest,
Where the forest rose the thickest.
But a short way had he wandered,
But a little way walked onward,
When he reached the stretch of forest,
Recognized the spot before him,
Where he had seduced the maiden,
And his mother's child dishonoured.

There the tender grass was weeping,
And the lovely spot lamenting,
And the young grass was deploring,
And the flowers of heath were grieving,
For the ruin of the maiden,
For the mother's child's destruction.

Neither was the young grass sprouting,
Nor the flowers of heath expanding,
Nor the spot had covered over,
Where the evil thing had happened,
Where he had seduced the maiden,
And his mother's child dishonoured.

Kullervo, Kalervo's offspring,
Grasped the sharpened sword he carried,
Looked upon the sword and turned it,
And he questioned it and asked it.
And he asked the sword's opinion,

tokko tuon tekisi mieli
syöä syyllistä lihoa,
viallista verta juoa.

Miekka mietti miehen mielen,
arvasi uron pakinan.
Vastasi sanalla tuolla:
"Miks' en söisi mielelläni,
söisi syyllistä lihoa, viallista verta joisi?
Syön lihoa syyttömänki, juon verta
viattomanki."

Kullervo, Kalervon poika,
sinisukka äijön lapsi,
pään on peltohon sysäsi,
perän painoi kankahasen,
kären käänti rintahansa,
itse iskihe kärelle.
Siihen surmansa sukesi,
kuolemansa kohtaeli.

Se oli surma nuoren miehen,
kuolo Kullervo urohon,
loppu ainakin urosta,
kuolema kovaosaista.

If it was disposed to slay him,
To devour his guilty body,
And his evil blood to swallow.

Understood the sword his meaning,
Understood the here's question,
And it answered him as follows:
"Wherefore at thy heart's desire,
Should I not thy flesh devour,
And drink up thy blood so evil,
I who guiltless flesh have eaten,
Drank the blood of those who sinned
not?"

Kullervo, Kalervo's offspring,
With the very bluest stockings,
On the ground the haft set firmly,
On the heath the hilt pressed tightly,
Turned the point against his bosom,
And upon the point he threw him,
Thus he found the death he sought for,
Cast himself into destruction.

Even so the young man perished,
Thus died Kullervo the hero,
Thus the hero's life was ended,
Perished thus the hapless hero.

Translated by William Forsell Kirby (1907)

Recording: Helsinki Music Centre, Finland, 14–16 August, 2018
Executive Producer: Reijo Kiilunen
Recording Producer: Laura Heikinheimo
Recording Engineers: Anna-Kaisa Kemppi (Yle), Enno Mäemets
Final Mix and SACD mastering: Enno Mäemets, Editroom Oy, Helsinki

© & © 2019 Ondine Oy, Helsinki

Booklet Editor: Joel Valkila
Cover: Akseli Gallen-Kallela: Velisurmaaja (The Fratricide), 1907. Ateneum, Helsinki.
Kansallisgalleria / Jukka Romu
Photos: Veikko Köhkönen (Hannu Lintu); Sakari Majantie (Johanna Rusanen);
Heikki Tuuli (Ville Rusanen); Mikko Reinikainen (The Polytech Choir);
Jaan Krivel (Estonian National Male Choir)

This recording was produced with support from the Finnish Music Foundation (MES)

HANNU LINTU

ODE 1338-5

JEAN SIBELIUS (1865–1957)

Kullervo, Op. 7 (1892)

1	I. Introduction. <i>Allegro moderato</i>	12:39
2	II. Kullervo's Youth. <i>Grave</i>	15:18
3	III. Kullervo and His Sister. <i>Allegro vivace</i>	23:01
4	IV. Kullervo Goes to War. <i>Alla marcia (Allegro vivace)</i>	9:26
5	V. Kullervo's Death. <i>Andante</i>	12:00

JOHANNA RUSANEN, soprano
VILLE RUSANEN, baritone

ESTONIAN NATIONAL MALE CHOIR
THE POLYTECH CHOIR

HANNU LINTU, conductor

www.ondine.net

[72:28] • English notes and sung text enclosed

© & © 2019 Ondine Oy, Helsinki
Manufactured in Germany. Unauthorised copying, hiring, lending,
public performance and broadcasting of this recording is prohibited.
en.villerusanen.com • www.polyteknikkojenkuoro.fi • www.hannulintu.fi

ODE 1338-5